

Tervetuloa Digi + verotus -webinaariin! 1.12.2020

Tutkimusjohtaja Jyrki Ali-Yrkkö,
ETLA

Tutkimusjohtaja Heli Koski,
ETLA

Tutkimusneuvonantaja Tarmo
Valkonen, ETLA

Mikrofonisi ja videokuvasi
on laitettu pois päältä.

Kysymyksiä voi esittää
chatissa.

Tilaisuus tallennetaan.

O H J E L M A

10.30 Tilaisuuden avaus / Viestintäjohtaja **Tytti Sulander**, ETLA

10:30–10.35 Tervetuloa / Toimitusjohtaja **Aki Kangasharju**, ETLA

10.35–10.50 Hankkeen esittely ja yleiskuva talouden digitalisoitumisesta /
Tutkimusjohtaja **Heli Koski**, ETLA

10.50–11.00 Digitaalitalouden koko Suomessa / Tutkimusjohtaja
Jyrki Ali-Yrkkö, ETLA

11.00–11.10 Digitalisaation vaikutukset verotukseen / Tutkimusneuvonantaja
Tarmo Valkonen, ETLA

11.10–11.20 Globaalin liiketoiminnan muutos ja verokertymä / Pääjohtaja
Markku Heikura, Verohallinto

11.20–11.30 Keskustelua ja kysymyksiä

Kommenttipuheenvuoro:
Markku Heikura, Verohallinto

The size of the digital economy in Finland and its impact on taxation

- ETLA: **Jyrki Ali-Yrkkö, Heli Koski, Otto Kässi, Mika Pajarinen, Tarmo Valkonen**
- PwC: **Marja Hokkanen, Noora Hyvönen, Elina Koivusalo, Jarno Laaksonen, Juha Laitinen, Enni Nyström**

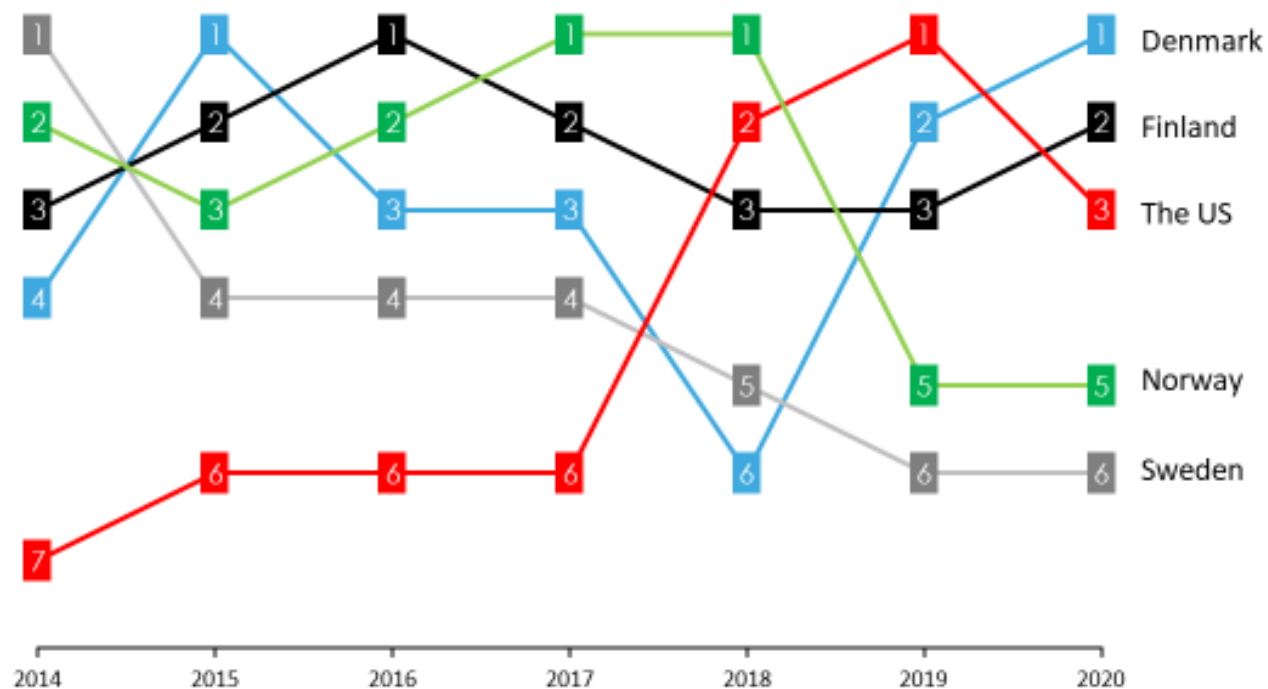

The project is funded by the European Union via the Structural Reform Support Program and implemented by PwC, in cooperation with the European Commission's Directorate-General for Structural Reform Support (DG REFORM).

Tutkimuskysymykset

- Mikä on Suomen digitaalitalouden koko?
 - Digitaalitaloudelle ei olemassa yksiselitteistä määritelmää.
 - Digitaalitalouden kokoa pyritty mittaamaan vain harvoissa tutkimuksissa.
 - Digitaalitalouden kokoa mitattu raportissa digitaalisten tavaroiden ja palveluiden tuotannon tuottamalla arvonlisällä (US Bureau of Economic Analysis laskelmat suomalaisilla aineistoilla) + otettu mukaan laskelmiin osittain digitaaliset tuotteet.
- Miten digitalisaatio vaikuttaa verovajeeseen ja verotusjärjestelmään?
 - Yhteisöverovaje, arvonlisäverovaje, alustoilla välitetyn työn verovaje

Suomi sijoittuu korkealle kv-rankingeissa digitalisaation osalta

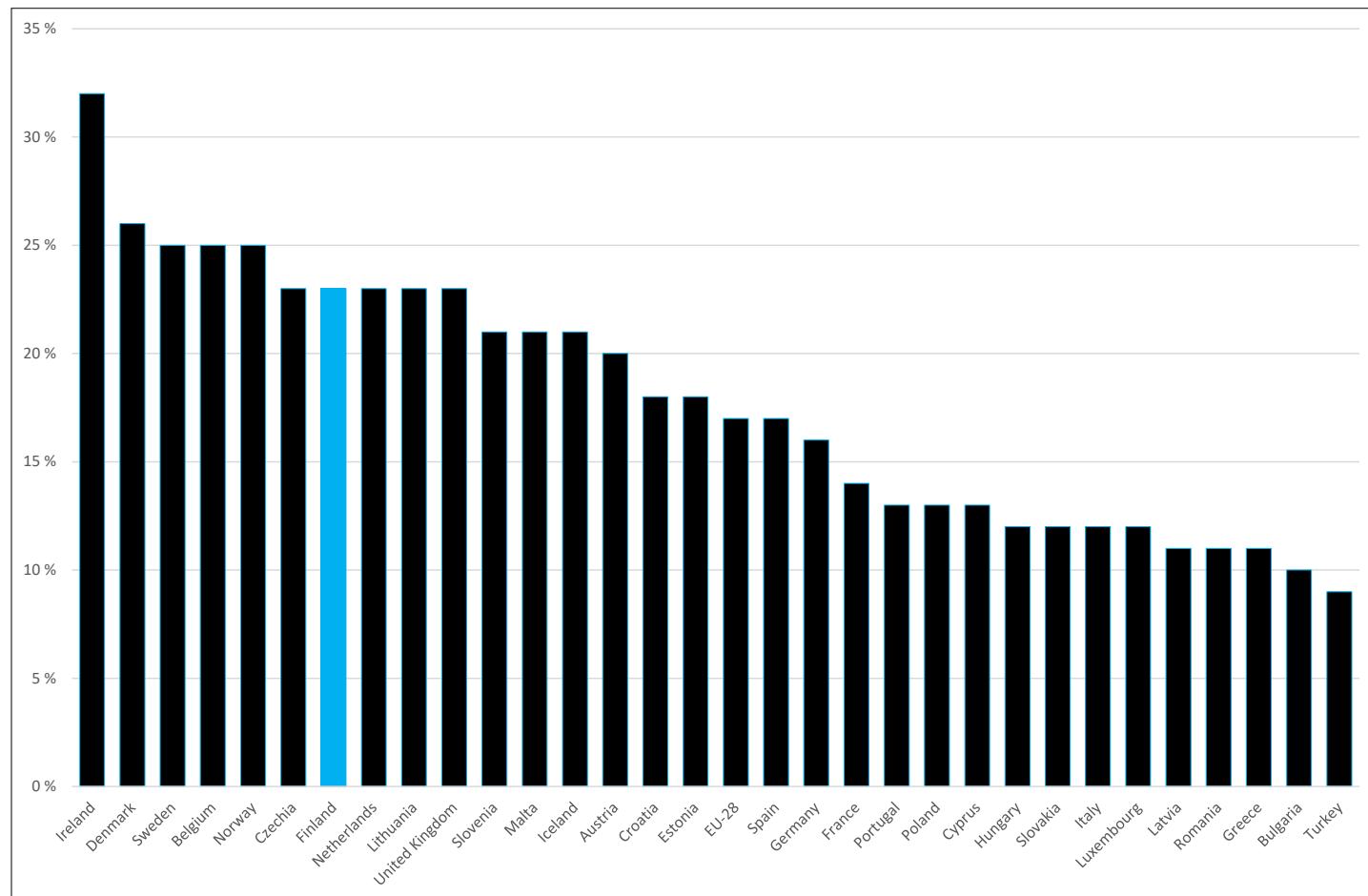

Miten digitalisaatio muuttaa taloutta?

- Digitaalisten tuotteiden markkinat ovat globaalit ja tyypillisesti niiden tuotantoon liittyy lähellä nollaa olevat rajakustannukset; mahdollistavat liiketoiminnan nopean skaalautumisen.
- Monet digitaaliset liiketoiminnot kytkeytyvät toisiinsa ja luovat yritykselle tuotevarioinnin etuja.
- Digitalisaation potentiaali talouskasvun lähteenä merkittävä.
- Digitalisaation luoma uusi liiketoiminta: esim. verkkokauppa, matkapuhelinsovellukset, peliteollisuus, pilvipalvelut, verkkoalustat ja sosiaalinen media.

Alle neljännes suomalaisista yrityksistä kävi verkkokauppaa vuonna 2019

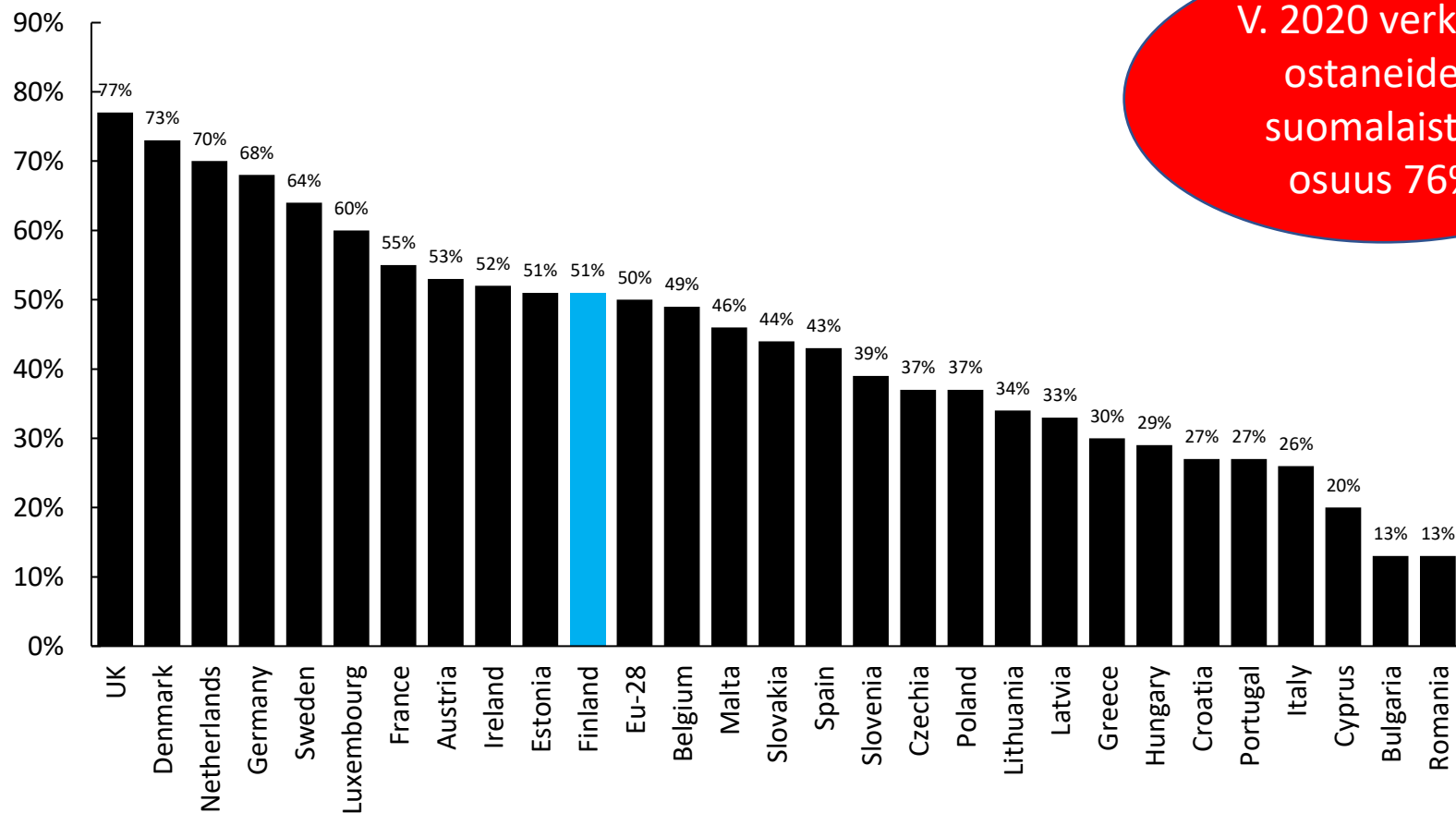
Verkkokauppaa käyneiden yritysten osuus 2019

Aineistolähde: Eurostat

Verkosta ostaneiden osuus kasvanut nopeasti

Internetin kautta ostoksia tehneiden osuus 2018

V. 2020 verkosta
ostaneiden
suomalaisten
osuus 76%

Miten digitalisaatio muuttaa taloutta?

- Olennainen osa perinteistä teollisuutta ja palvelusektoria, tosin digitaalitalouden tuottama arvonlisäys suhteessa BKT:hen kasvanut Suomessa hitaasti 2010-luvulla.
 - Toiminnan tehostaminen, uudet toimintatavat, esim. koneiden ja laitteiden etädiagnostiikan ja autonomisten ajoneuvojen kehittäminen.
 - Suomessa tietointensiivisten palvelualojen (ts. tiedotus&viestintä; rahoitus- ja vakuutustoiminta; ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta sekä hallinto- ja tukipalvelutoiminta) kasvu ollut verrattain hidasta.
- Digitaalisten alustojen kautta välitetty työ edelleen vähäistä Suomessa, pieni osa työmarkkinaa myös tulevaisuudessa.
- Rakennemuutoksen nopeus ei-digitaalisesta digitaaliseen arvonluontiin (esim. teollisuuden digitaalinen palveluistuminen) määräytyy monen tekijän summana (kuten ICT-investoinnit, kuluttajien mieltymykset ja niiden muutos)

Digitaalitalouden koko Suomessa

**Digitaali-
talouden
mittaaminen
yhä
hankalampaa**

Rautakanki

Tuotenumero 23843 Paino 6.5 kg

Lähetetään
2-4 päivän sisällä

52⁹⁵
€/kpl

Kaksi lähestymistapaa

BEAn menetelmä

- 1) Määritellään, mitkä tuotteet ja palvelut ovat digitaalisia
- 2) Etsitään näitä tuottavat toimialat
- 3) Lasketaan arvonlisä oletuksiin perustuen

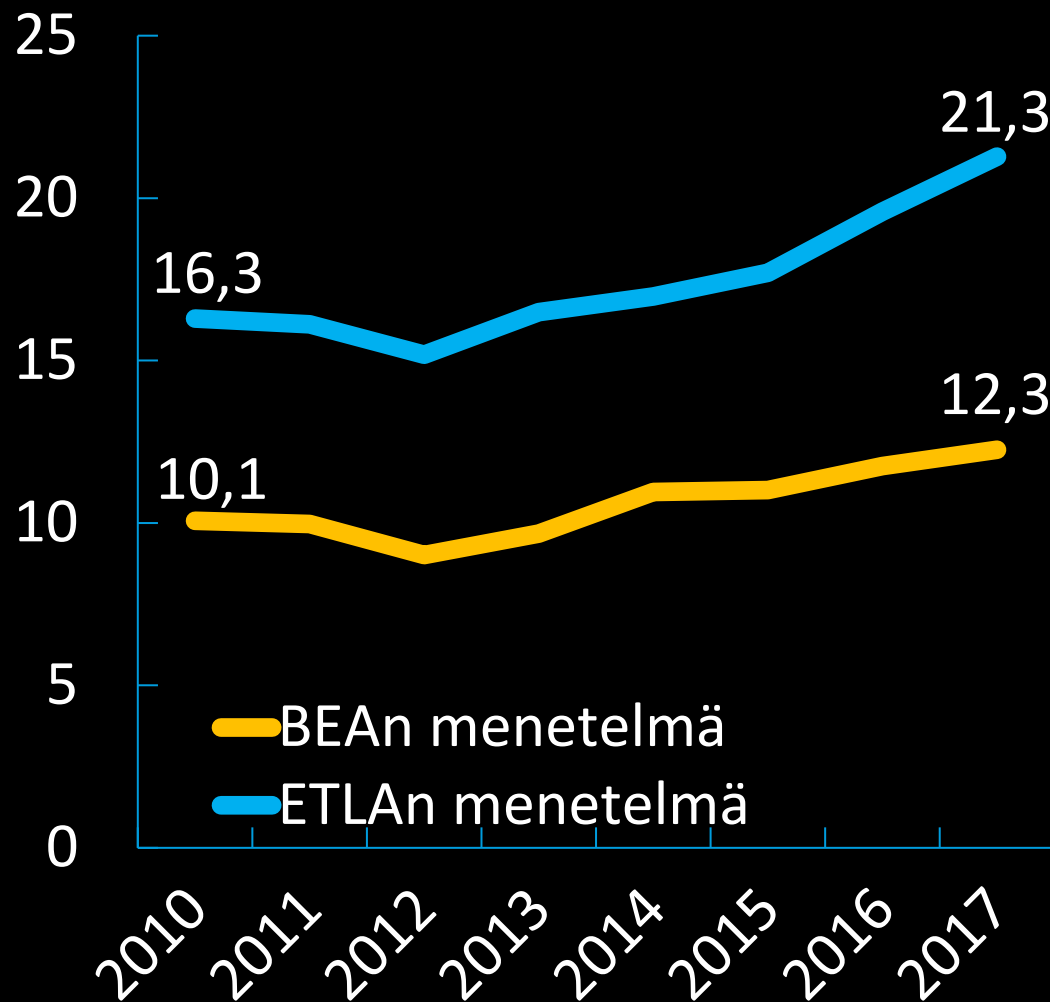
Uusi ETLA-menetelmä

Koostuu kolmesta osatekijästä

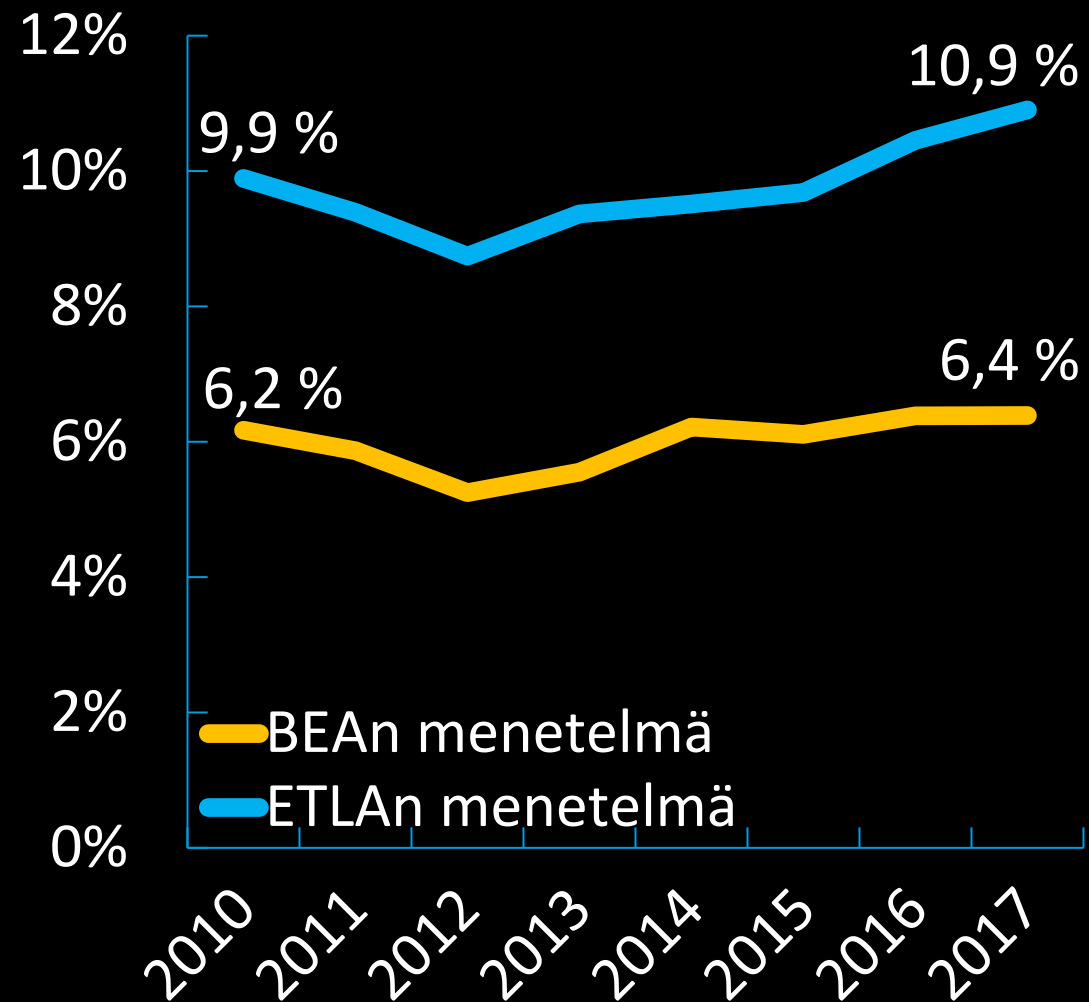
- 1) ICT-alan arvonlisästä
- 2) Arvioidaan digin osuutta ICT-työntekijöiden palkkojen osuudella
- 3) Lasketaan arvonlisä perustuen 2-kohdan suhdelukuun

Digitaalitalous Suomessa

Arvonlisä, mrd €

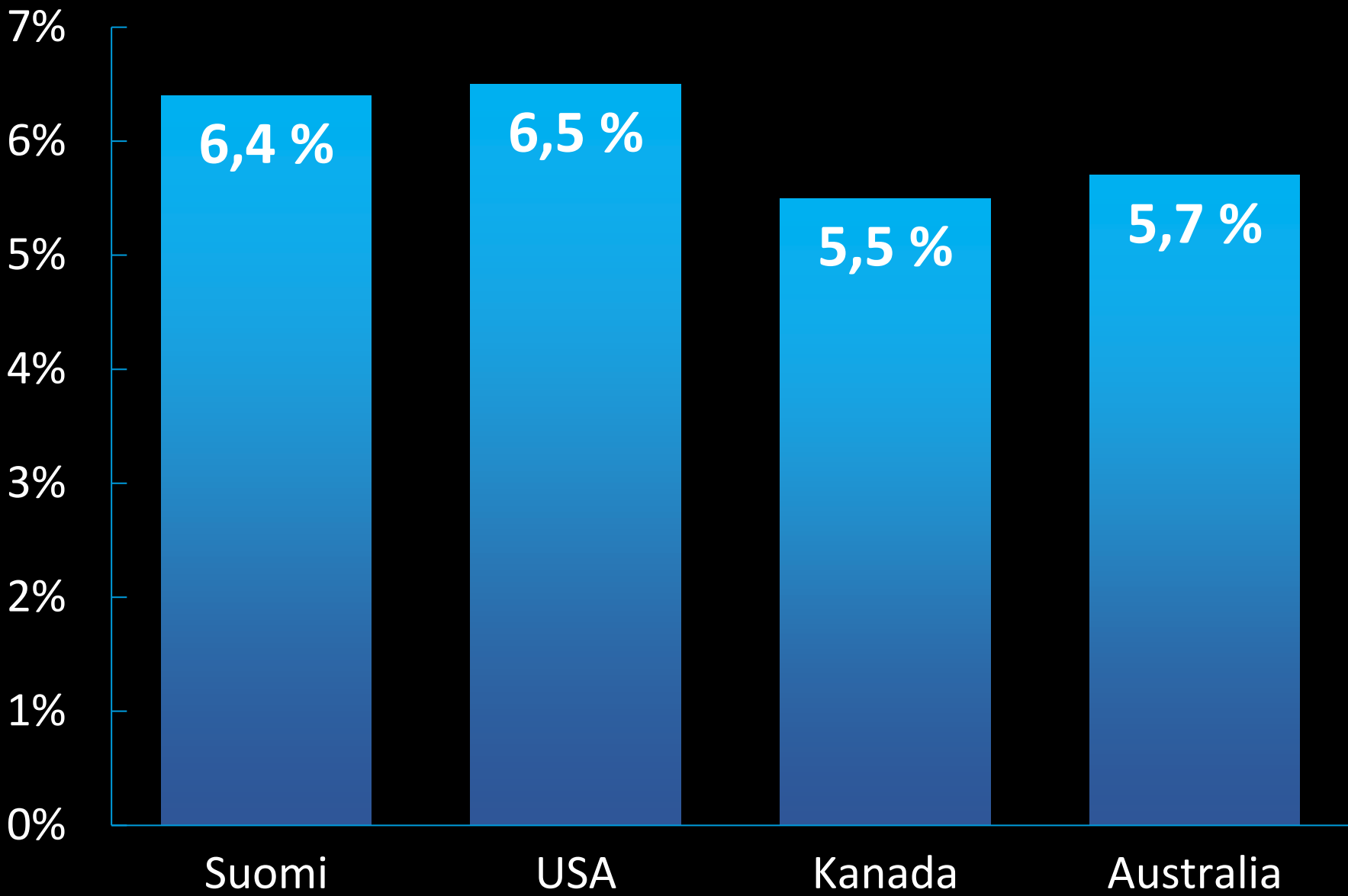

Osuus BKT:sta, %

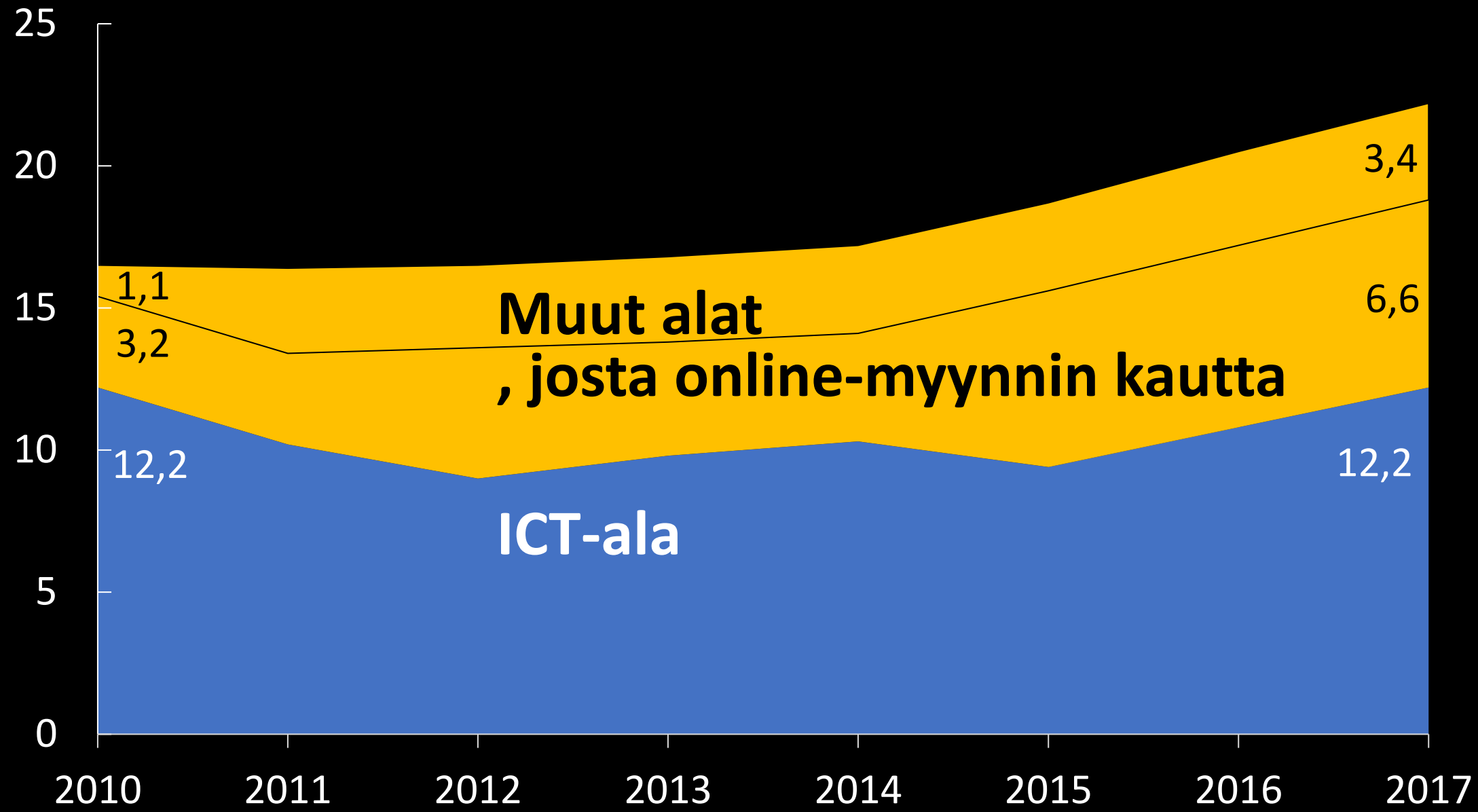

Suomi samalla tasolla USAn kanssa

(osuus BKT:sta, BEA-menetelmä)

Digin rooli kasvaa ICT-alan ulkopuolella

Yhteenveto ja johtopäätelmät

Digitaalitalous vastaa noin 10.9% - 13.1%:sta Suomen BKT:sta (Etla-menetelmä ja sen herkkyystarkastelut).

Yhä suurempi osa digitaalisuuden luomasta arvosta syntyy muilla kuin ICT-aloilla.

Koronakriisi aiheuttaa todennäköisesti pysyviä muutoksia:

Online-myynti kasvaa ja siirtyy uudelle tasolle.

Uusia palveluja tulee digitaalisten jakelukanavien piiriin (esim. ive-konsertit, jooga-tunnit, koulutus...)

Toisaalta, digitaalisuuden kasvun myötä kansainvälinen kilpailu tulee koskettamaan uusia työtehtäviä ja toimintoja.

Tarmo Valkonen

Tutkimusneuvonantaja, ETLA

Digitalisaation vaikutukset verotukseen

- Digitalisaatio vaikuttaa veropohjiin
 - Tuottavuuden kasvu, pääomatulojen osuuden kasvu, työmarkkinoiden polarisaatio
- Digitaaliset liiketoimintamallit vaikuttavat verovajeeseen
 - **Politiikkavaje:** Arvonluonti ilman fyysistä läsnäoloa, verokilpailu, aineettomat panokset, käyttäjätiedon vaihtaminen palveluihin
 - **Verolakien noudattaminen:** tavaroiden, palveluiden ja työn kauppa alustoilla, uudet maksutavat
- Digitalisaatio tuo taloudellista toimintaa näkyväksi, yksinkertaistaa verotusta ja auttaa verovalvonnassa

Verolakien noudattaminen

- Veronkierto, tietämättömyys, virheet, maksukyvyttömyys
- Verovajelaskelmat eivät huomioi sitä, millä tavoin veronmaksajien käyttäytyminen muuttuisi, jos vajetta ei olisi
 - Veronkierto lisää investointeja ja työvoiman tarjontaa, mutta myös vääristää kilpailua ja talouden voimavarojen kohdentumista

Digitaalitalouden verovajeiden arviointi

- Yhteisöverovaje
 - Tilastojen puutteellisuus esti yhteisöverovajeen laskemisen Suomelle
 - Ei trendejä ICT-sektorin varsinaisen toiminnan tuloksen näkökulmasta
- Arvonlisäverovaje:
 - Digitaalisten tuotteiden verokertymässä ei havaittu vajetta
 - Aineistojen päivittäminen tarpeen
- Alustoilla välitetyn työn verovaje
 - Kysely Upwork-alustan kautta tuloista ja maksukanavasta
 - Pääosin pienituloisten lisätuloja
 - Valtaosa (80-90%) maksaa verot, mutta myös todennäköistä veronkiertoa esiintyy

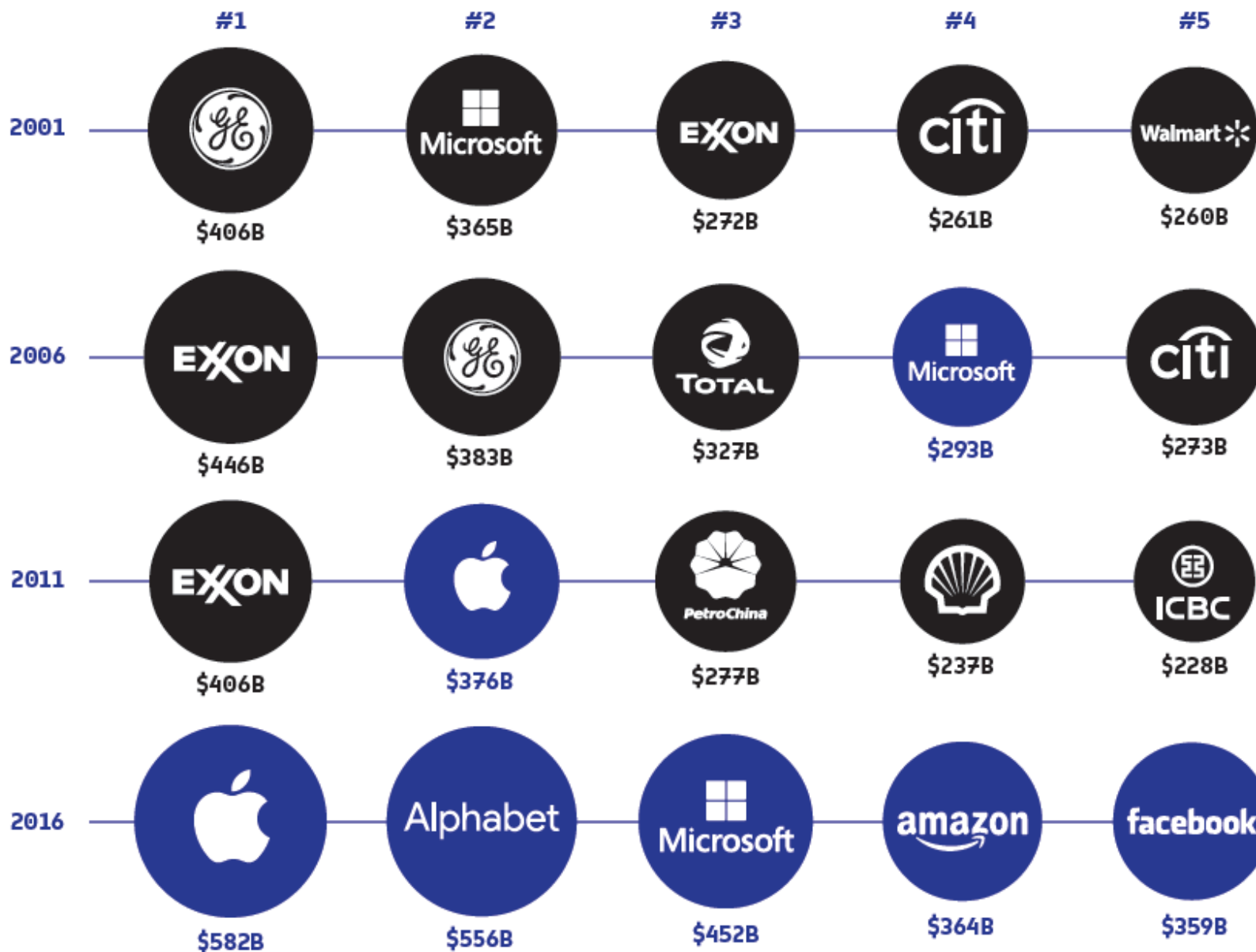

Globaalin liiketoiminnan muutos ja verokertymä

Markku Heikura, pääjohtaja

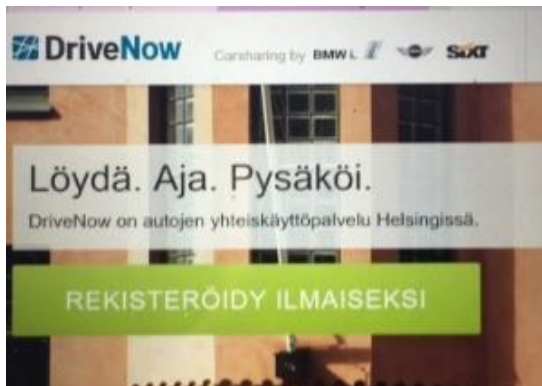
1.12.2020

Yhteiskunta digitaalisessa mullistuksessa

5 suurinta
yritystä
maailmassa,
vrt. 2001-2016

Jakamistalouden liikevaihdon kehitys

Sharing economy sector and traditional rental sector projected revenue growth

Sharing economy sector

Peer-to-peer
lending and
crowdfunding

Online
staffing

Peer-to-peer
accommodation

Car sharing

Music and
video streaming

Traditional rental sector

Equipment
rental

B&B and
hostels

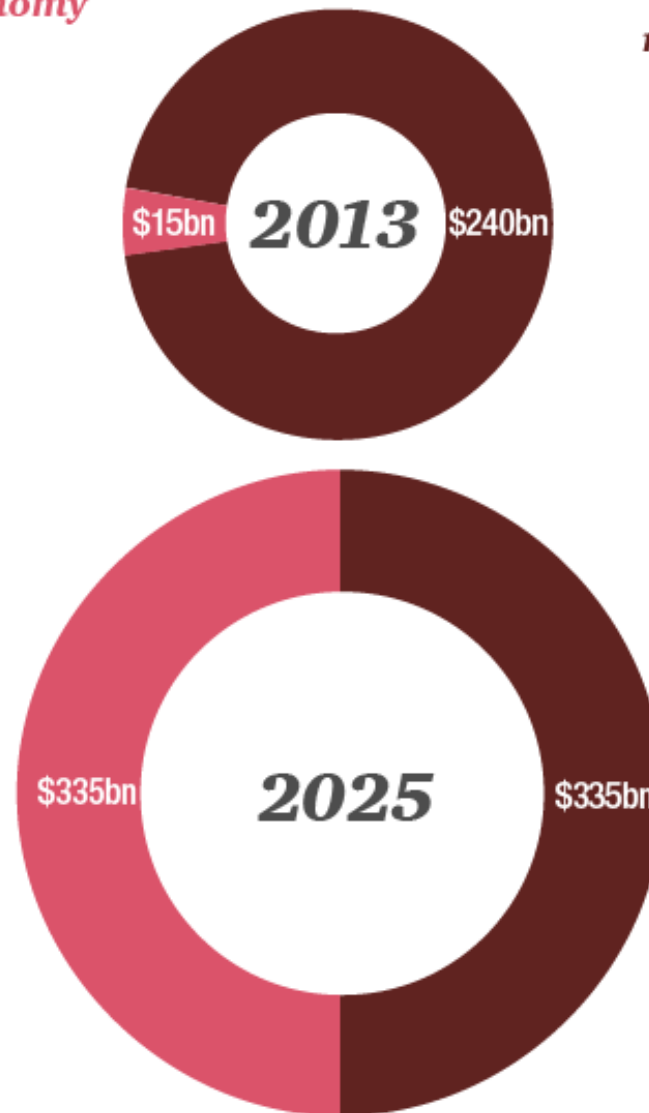
Book rental

Car rental

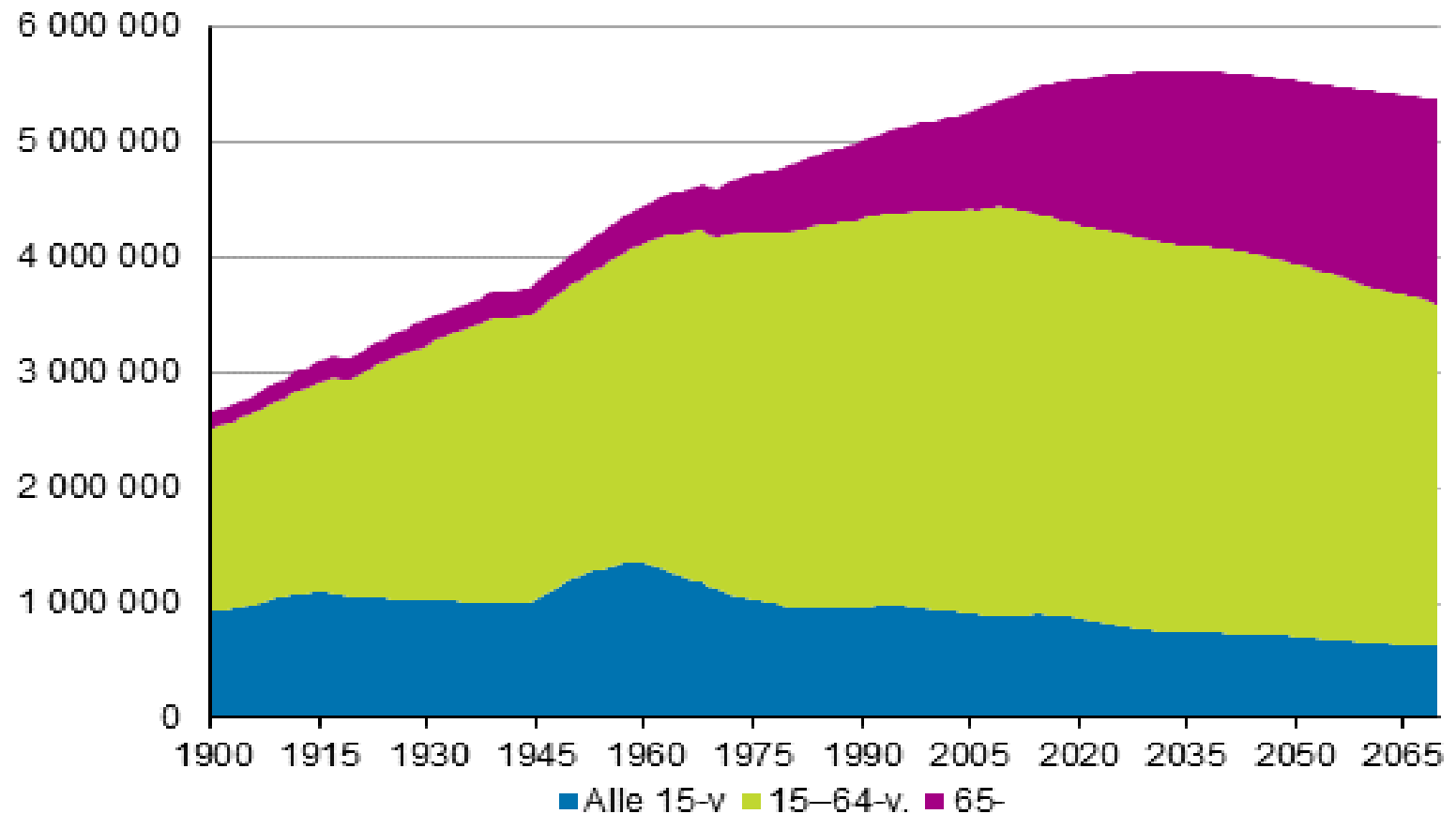
DVD rental

Sharing economy sectors Traditional rental sectors

Yhteiskunnalliset muutokset uhkaavat sekä henkilöiden että yritysten tuloverotusten verokertymää (1/2)

- Henkilöiden tulovero yli 30 miljardia euroa vuodessa
 - Väestö ikääntyy, työssäkäyvien määrä vähenee
 - Työskentely monimuotoistuu ja siirtyy alustoille
 - Globaalit alustat, mm. Uber, AirBnB, Wolt, Foodora
 - Ukko.fi, Kevytyrittäjä.fi
 - Vloggaajat, bloggaajat, e-urheilu

Lähde: Tilastokeskuksen väestöennuste

Yhteiskunnalliset muutokset uhkaavat sekä henkilöiden että yritysten tuloverotusten verokertymää (2/2)

Yritystoiminnan toimintaympäristö

Yritysten tulovero yli 6 miljardia euroa vuodessa

- Maiden välinen kilpailu yrityksistä tuo riskin yritystoiminnan verokertymälle
- Digitaalisten yritysten siirtyminen maasta toiseen erittäin helppoa

Rankings on Doing Business topics - Finland

Verkkokauppa jatkaa kasvuaan

(arviot ennen Covid19)

- Verkkokaupan arvioidaan kasvavan vuoteen 2023 mennessä runsaat 40 %.
- Suomalaisten tekemien digitaalisten tavaraostoksien määrän voidaan arvioida olevan 4 - 5,5 mrd. euroa vuonna 2020. Verkkko-ostoista Suomeen jäänee noin 50 % lähitulevaisuudessa.
- Kaupan liitto ennustaa, että vuoteen 2030 mennessä Suomen vähittäiskaupoista katoaa yli viidennes ja pahimmassa tapauksessa jopa 40 %.
- Kansainvälisestä verkkokaupasta ei kerry samaa verokertymää kuin paikallisesta toiminnasta.

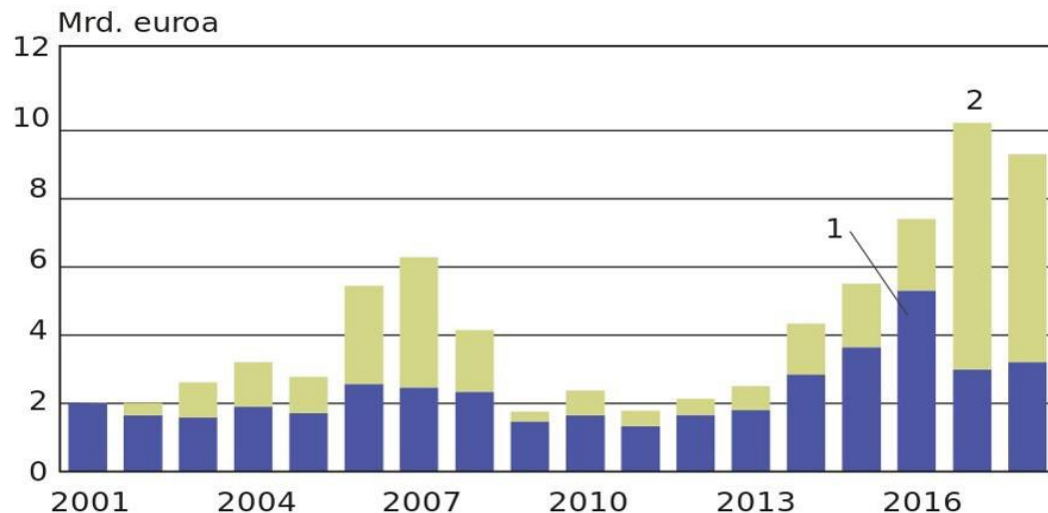

Omistamiseen liittyvät muutokset

- Omistusasumisen suosio on laskenut nuoremmissa ikäluokissa, mikä lisää vuokra-asuntojen kysyntää.
- Kiinteistöomaisuuden siirtyminen kansainvälisille sijoittajille luo riskin verotulojen menettämisestä. Sama riski kasvaa myös muilla sektoreilla.

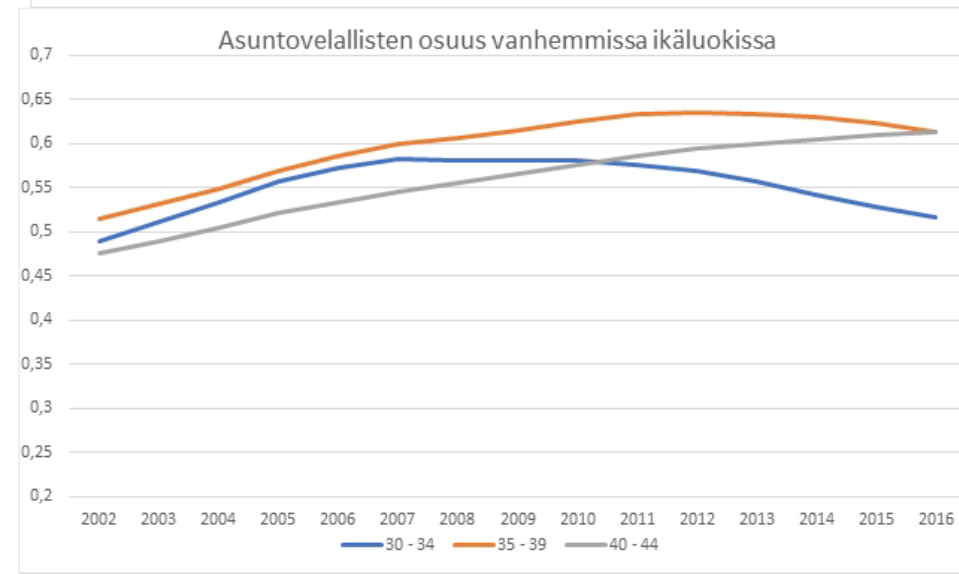
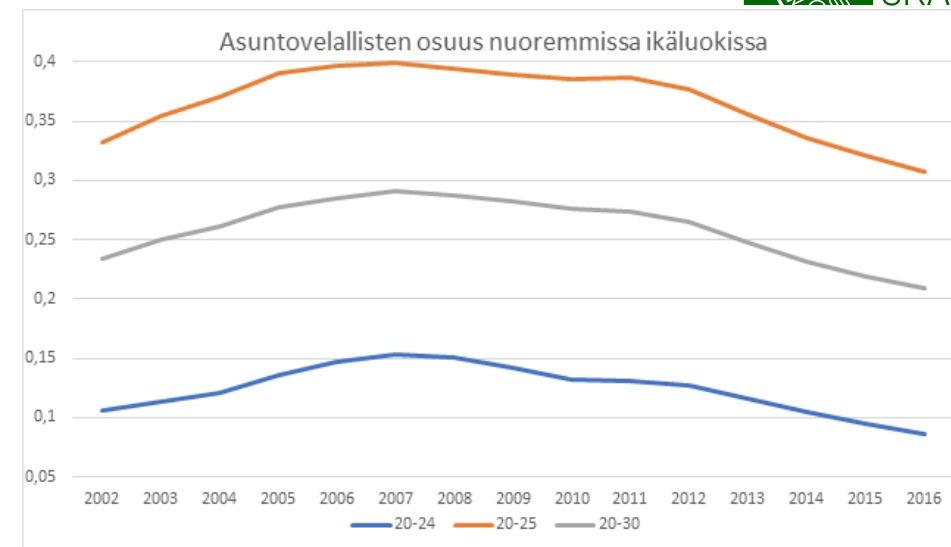
Merkittävien kiinteistökauppojen volyymi Suomessa

1. ■ Kotimainen sijoittaja 2. ■ Ulkomainen sijoittaja

Lähde: KTI.

15.4.2019
eurojatalous.fi

Lähde: Jyväskylän Yliopisto

Asuntovelallisten väheneminen nuoremmista ikäluokista osoittaa siirtymistä uudenaikaiseen kuluttamiseen.

Tokenisaatio eli ohjelmoitavan rahan käyttö

Uhat

- Maksamisen käytännöt saattavat siirtyä virallisen sääntelyn ulkopuolelle.
- Verohallintojen pääsy verotuksellisesti merkittäviin maksutapahtumatietoihin vaarantuu.
- Verotuksen tietovirrat ja tietopohja katoavat.

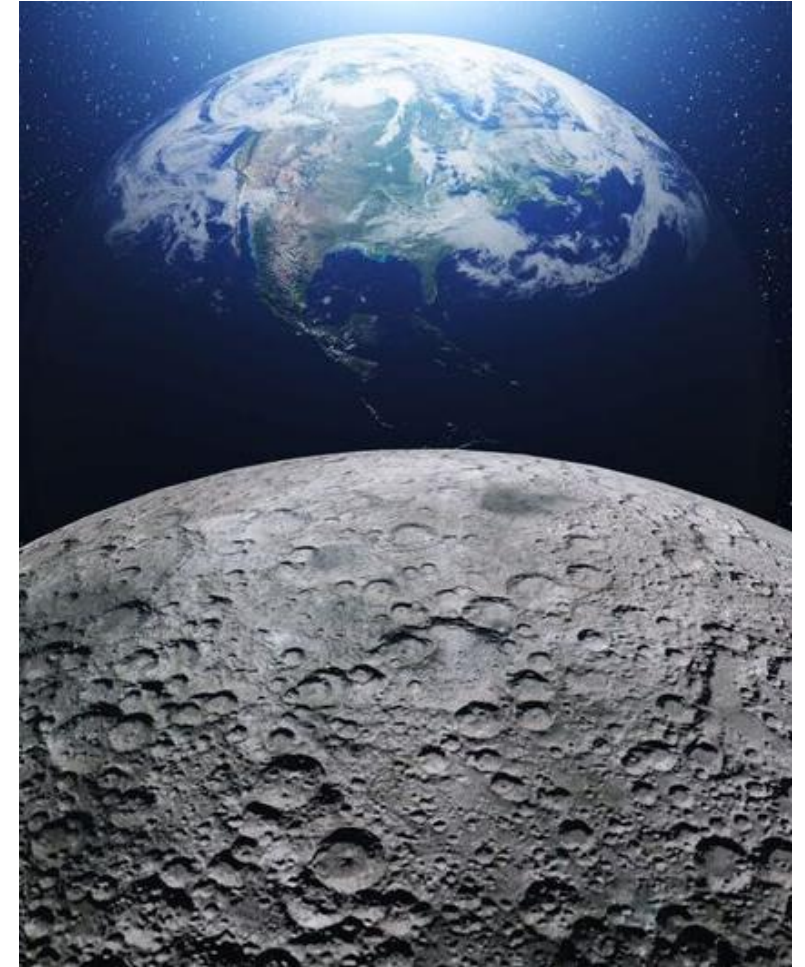
Mahdollisuudet

- Maksamiselle tulisi luoda turvallinen ja vakaa ympäristö, jossa viranomaiset ovat osana tietovirtojen ekosysteemiä ja sääntelyä.
- Älysopimukset mahdollistavat verotuksen automaation.
- Vaatii kansainvälisiä päätöksiä käyttöönotosta ja tunnistamisratkaisuista.

Veropohja turvattava digitaalisessa maailmassa

- Digitaalisuus ja sen myötä syntyvät uudet toimintamallit uhkaavat vähentää perinteistä verokertymää
 - luo paineita julkisen talouden tasapainottamiselle
 - siirtymän ennakointi ja ilmiöiden tunnistaminen avainrooliin
- Yhteistyö sekä kansallisesti että EU- ja OECD-tasolla tärkeää
 - Pystyttävä toimimaan myös ilmiöpohjaisesti nykyisten toimivaltasuhteiden rinnalla (esimerkiksi alustatalous, datatalous, kv. maksuvälityspalvelut).
 - Tarvitaan teknologiaratkaisut tietojen automaattiseen keräämiseen ja käsittelyyn. Reaaliaikainen verotustieto ja reaaliaikaiset transaktiotiedot mahdollistavat myös entistä paremman verotuksen osuvuuden ja palvelun asiakkaille ja veronsaajille.

Sinulle.

